

Jaar A - Jezus! Samen op weg

BIJEENKOMST 6
HANDLEIDING VOOR DE CATECHIST

Rust in de storm

VOORBEREIDING

Doelstelling

- Kinderen en ouders verwoorden de concrete stormen in hun leven
- In het verhaal van de storm op het meer ontdekken ze Jezus als iemand die rust kan brengen
- Ze beleven gebed als een mogelijkheid om stilte te vinden en stil te staan in het soms drukke leven
- Ze vernemen meer over wie die leerlingen uit het verhaal van de storm eigenlijk zijn (optioneel)

Thema en band met het geheel

Uit het verhaal van de barmhartige Samaritaan leerden we wie onze naaste is: iemand die, soms onverwachts, onze hulp kan gebruiken. We ontdekten daarbij ook onze roeping als leerlingen van Jezus: klaarstaan voor deze naaste, ook als dat soms wel eens moeite kost.

Maar hoe zit het met ons? Ook wij zelf zijn soms die 'naaste': net als iedereen kennen wij moeilijke momenten en situaties waarin we hulp kunnen gebruiken. In het verhaal van de storm op het meer (Lucas 8, 22-25)

**Hij is er,
ook als het
moeilijk gaat**

staan de leerlingen model voor ons: soms kennen ook wij angst, en sterker nog... soms lijkt het of Jezus ligt te slapen, alsof we er alleen voor staan. Maar dat is niet zo: Jezus roept ons op om te blijven geloven in Hem en er op te vertrouwen dat Hij ons zal helpen.

Dat is echt leerling zijn van Jezus: vertrouwen dat Hij bij ons is, ook als het moeilijk gaat. In die zin sluit deze bijeenkomst inhoudelijk goed aan bij de catechese rond de doortocht van het volk van Israël door de woestijn.

Symbool: een flesje met water en zand

Het symbool van deze bijeenkomst is een flesje met water en zand. Als je een 'storm' ontkeent in het flesje door ermee te schudden, wordt het water troebel. Als je het flesje weer tot rust laat komen, scheiden de stoffen zich en wordt het water opnieuw helder.

INHOUDSTAFEL

• Voorbereiding	p1
• Deel 1: kinderen en ouders samen	p2
• Deel 2a: de kinderen	p3
• Deel 2b: de ouders	p6
• Deel 3: kinderen en ouders samen	p7
• Evaluatie	p9
• Achtergrondinfo bij de bijbeltekst	p9

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

Vicariaat Brussel
Dienst Verkondigen en Vieren
Vlasfabriekstraat 14
1060 Brussel
Tel. 02 533 29 34
E-mail: wim.catechese@skynet.be

Jaar A - Jezus! Samen op weg

EIGENLIJKE BIJEENKOMST

DEEL 1 STARTMOMENT MET OUDERS EN KINDEREN SAMEN

TIJDSBESTEK: 10 minuten

BENODIGDHEDEN

- *Drankje*

Onthaal

Mensen vanuit de geloofsgemeenschap, inclusief de peters en de meters, staan klaar om kinderen en ouders persoonlijk welkom te heten.

TIJDSBESTEK: 10 minuten

BENODIGDHEDEN

- *Een grote rugzak met diverse voorwerpen (één per bijeenkomst, ditmaal: flesje met water en zand)*

TIP

- *Reserveer een aparte plek als stilte-ruimte (een lokaal of een apart ingericht gedeelte van een grotere ruimte)*

Startmoment

SAM_EN komt binnen en begroet de kinderen en de ouders. Hij is blij zijn tochtgenoten opnieuw op de afspraak te zien. Ditmaal klinkt hij buiten adem. Hij vraagt aan iemand om het symbool van de vorige samenkomst uit zijn rugzak te halen. Het symbool laat hem toe om de inhoud en de rode draad van die bijeenkomst terug op te frissen (zie 'band met het geheel' op blz. 1).

Daarop verontschuldigt hij zich dat hij zo buiten adem is. Hij had nog zoveel te doen voor hij naar hier moest komen! Bovendien kwam hij onderweg veel mensen tegen die hem de weg vroegen. Tot overmaat van ramp brak één van de riemen van zijn rug-

zak, waardoor hij nog eens extra tijd verloor. Hij maakte zich dan ook zenuwachtig, zeker toen hij er aan dacht dat hij te laat zou komen op de afspraak met de kinderen en de ouders.

Hebben jullie het ook zo druk?

'Hebben jullie dat ook wel eens, dat het allemaal tegenzit, dat het zo druk is en dat het allemaal niet loopt zoals jij het wilt?', vraagt hij hen.

In elk geval, zo beluistert SAM_EN, is hij nu blij dat hij hier is, en dat hij samen met iedereen wat tot rust kan komen. Hij nodigt allen uit naar de ruimte waar het stilteritueel plaatsvindt.

TIJDSBESTEK: 10 minuten

BENODIGDHEDEN

- *Een grote kaars + een klein kaarsje per deelnemer, een Bijbel en een doek*

TIP

- *Voor het stilteritueel: zie ook de algemene inleiding*
- *SAM_EN kan zelf het verhaal lezen, maar hij kan dat ook vragen aan iemand waarvan hij weet dat die goed kan lezen.*

Stilteritueel

Voor het stilteritueel zelf verwijzen we naar de inleiding op deze map.

Ditmaal lezen we tijdens het stilteritueel het verhaal van de storm op het meer. SAM_EN geeft daartoe de aanzet: onderweg naar hier, toen alles verkeerd leek te lopen, herinnerde hij zich een verhaal over de leerlingen van Jezus, die midden in een échte storm terecht waren gekomen. Ze hadden echt schrik, maar het is goed afgelopen; 'luister maar'.

Na de lezing van de Bijbeltekst haalt SAM_EN haalt een voorwerp uit zijn rugzak: een flesje met water en zand. Je ziet duidelijk twee verschillende lagen: het water en het zand. Dan schudt SAM_EN met het flesje: alles loopt door elkaar. Het water is plots troebel. Een beetje zoals in de

storm: de leerlingen hadden schrik en dachten niet meer 'helder' na. Toen maakten ze Jezus wakker en liet Hij de storm tot rust komen.

Wat gebeurt er als ik het flesje tot rust laat komen? Het water wordt weer helder. Dankzij Jezus komen de leerlingen weer tot rust en zien ze wat belangrijk is: dat ze in Jezus mogen geloven, dat Hij er is voor hen en dat Hij hen kan helpen. Kortom: het leven heeft weer zin, toekomst.

Dankzij Jezus komen de leerlingen tot rust

Tot slot zegt SAM_EN dat dit verhaal ook met ons te maken heeft. We hebben allemaal wel eens schrik, iedereen kent wel eens moeilijkheden. Kan Jezus ons daarbij misschien ook helpen? Dat gaan we nu verder ontdekken in de aparte leeftijdsgroepen.

Rust in de storm

DEEL 2a BIJENKOMST MET DE KINDEREN

Bijbeltekst

Iemand leest het verhaal voor of vertelt het.

TIJDSBESTEK: 5 minuten

BENODIGDHEDEN

- Per kind het werkblad met de Bijbeltekst uit Lucas 8, 22-25
- Een flesje met zand en water

Bespreking

STAP 1

Wandel nog eens stap voor stap door het verhaal: Hoe begint het verhaal? Wat gebeurt er dan? Wat doet die?...

Je kan het verhaal ook benaderen als een film. Wie zijn de hoofdpersonages? Waar is de film opgenomen (beschrijf het decor)? Wat zijn de belangrijkste scènes in de film? Hoe begint het verhaal? Wat verandert er gaandeweg? Hoe eindigt het verhaal?

STAP 2

Om dieper in te gaan op het verhaal kan je werken rond inhoudelijke vragen, zoals er een paar zijn weergegeven in het blauwe tekstblok.

STAP 3

Je kan de vragen verder opentrekken met vragen zoals hiernaast is weergegeven.

STAP 2

ENKELE RICHTVRAGEN als voorbeeld

- Waarom zijn de leerlingen zo bang?
- Wat vindt Jezus daarvan? Waarom?
- Wat doet Jezus? Wat vind je daarvan?

Het is belangrijk aansluiting te zoeken bij de beleving van de kinderen:

- Wanneer heb jij je al eens gevoeld zoals de leerlingen tijdens de storm? Wanneer was je bang of zenuwachtig?
- Wat heeft jou toen geholpen om rustig te worden?
- Hoe zou Jezus mij kunnen helpen om niet meer angstig of kwaad te zijn?

VRAGEN BIJ STAP 3

- Wanneer heb je gezien dat iemand anders (een vriendje, een broer of zus, je ouders) een storm doormaakte, bang of zenuwachtig was?
- (Hoe) heb je hem of haar kunnen helpen?
- Speelde Jezus daarin een rol? Zou Hij in de toekomst daarin een rol kunnen spelen?

TIJDSBESTEK: 10 minuten

TIP BIJ STAP 2

- Gebruik hierbij het flesje met water en zand: elk kind dat aan het woord komt, schudt eerst het flesje en vertelt over een 'storm' in zijn leven; dan wordt het flesje stilgehouden, zodat het water terug helder wordt; ondertussen spreekt het kind over wat hem of haar tot rust liet komen.

Jaar A - Jezus! Samen op weg

TIJDSBESTEK: 55 minuten

Verwerkingsmogelijkheden

Je kan kiezen voor één of meerdere opties, afhankelijk van de duur van de bijeenkomst. Hou er rekening mee dat de catechese met de ouders even lang moet duren als die met de kinderen.

BENODIGDHEDEN

Voorstel A

- Per kind een mandala en voldoende stiften of kleurpotloden

KEUZE 1 - RUSTGEVENDE OEFENINGEN

Je kan nadenken of spreken over wat rust brengt in je leven, maar je kan rust ook oefenen. Er zijn tal van mogelijkheden.

Voorstel A

Zo kan je kinderen een mandala laten kleuren. Een mandala is een plan, kaart of geometrisch patroon uit de Tibetaanse traditie dat de **kosmos** uitbeeldt. Je vindt tal van voorbeelden op het internet.

Voorstel B

Er zijn ook oefeningen waar je geen materiaal voor nodig hebt. Een eenvoudig voorbeeld: laat kinderen in kleermakerszit zitten, hun ogen sluiten en letten op hun adem-

haling. In het begin zorgt zo'n oefening soms voor wat gegiechel of nervositeit – veel mensen zijn stilte en rust niet meer gewoon –, maar het loont vaak de moeite even door te zetten, zo leert de ervaring.

Besluiten

Eens iedereen tot stilte en rust is gekomen, kan je vaak zonder probleem overgaan tot een gebed: je kan zelf een gebed uitspreken of kinderen uitnodigen om voor iemand te bidden.

Het is goed om achteraf even uit te wisselen met de kinderen: Hoe voelde je je eerst bij de stilte? Is dat gaandeweg veranderd? Hoe was het om dan te bidden?

BENODIGDHEDEN

- CD-speler en muziek

KEUZE 2 - LAWAAI VERSUS STILTE

Zet luide uptempo muziek op. Geef de kinderen een minuutje de tijd om voor zichzelf of iemand anders te bidden of om iets persoonlijk te zeggen tegen Jezus.

Probeer hetzelfde met rustige muziek (bijvoorbeeld natuurgeluiden). Geef de kinderen opnieuw een minuutje de tijd.

Doe de oefening een derde keer, maar deze keer in stilte.

Nadien evalueer je met de kinderen: Hoe was het om te bidden met uptempo muziek? Was het makkelijker nadien? Wat betekent stilte voor jou? Waarom maken we het soms stil? ...

BENODIGDHEDEN

- krimp papier, kleurpotloden of stiften, touwtjes, eventueel een oven (je kan het krimp papier ook thuis laten bakken)

KEUZE 3 - EEN EXTRA SYMBOOL

In deze bijeenkomst hebben we gewerkt rond het symbool van het flesje met water en zand. Laat de kinderen nu zelf zoeken naar een symbool dat volgens hen de essentie van het Bijbelverhaal over de storm uitbeeldt. Dat kan van alles zijn: een boot, een watergolf, een meer, een reddingsboei, een bang gezicht, Jezus zelf,... Lees het Bijbelverhaal indien nodig nog eens voor en laat de kinderen spontaan zoeken; help alleen wie er niet aan uit geraakt.

Nodig elk kind uit om zijn symbool te tekenen op krimp papier. Maak een gaatje in het papier vooraleer het in de oven gaat. Het krimp papier wordt gebakken in de oven tegen het eind van de bijeenkomst of tegen de volgende keer. Ieder kind krijgt zijn eigen symbooltje dan mee om in zijn eigen rugzak te stoppen; met een touwtje kan het ook een hanger worden.

Rust in de storm

KEUZE 4 - JEZUS AANSPREKEN

Wanneer de leerlingen bang zijn, maken ze Jezus wakker en spreken ze Hem aan om hen te helpen.

- Hebben wij Jezus al eens aangesproken? Met andere woorden, hebben wij al eens gebeden?
- En zo ja, waarom hebben we gebeden?

Laat een paar kinderen aan het woord. De spontane voorbeelden zullen wellicht vraaggebeden zijn (bidden voor zichzelf of voor iemand anders).

Schrijf daarna op een grote flap 3 categorieën van gebed (ofwel 3 flappen met telkens één categorie):

- danken,
- sorry zeggen,
- iets vragen.

De kinderen krijgen nu elk 3 post-its (eventueel in 3 verschillende kleuren). Ze worden uitgenodigd om een gebed te formuleren binnen elk van de drie categorieën. Ze plakken de 3 post-its op de juiste plaats.

Kunnen we Jezus op dit moment aanspreken? Waarvoor? Is het een dankgebed, een vraag om vergeving of een vraaggebed? Iedereen die het wenst kan een kort gebed opschrijven op een kaartje. Alle kaartjes kunnen dan op een bord geprikt worden dat tijdens het afsluitend gebedsmoment of in de komende (familie)viering een plaats kan krijgen. Enkele kinderen kunnen hun gebed ook voorlezen tijdens dit gebedsmoment of als voorbede tijdens de viering van de gemeenschap.

BENODIGDHEDEN

- Een flap, alcoholstiften, post-its en balpennen

KEUZE 5 - VERDIEPING: WIE ZIJN DE LEERLINGEN VAN JEZUS? WAT IS DAT 'LEERLING ZIJN VAN JEZUS'?

In dit Bijbelverhaal maken we voor het eerst kennis met de 12 apostelen. Maar wie zijn ze? Het loont de moeite kort wat meer over hen te vertellen aan de kinderen, omdat de apostelen ons leren wat het is om leerling van Jezus te zijn.

We geven hieronder enkele Bijbelverhalen mee uit het Lucasevangelie, voorafgaand aan het verhaal van de storm op het meer, waarmee je kan vertellen wat we al over de leerlingen weten op het moment dat de storm op het meer plaatsvindt.

Omdat het visuele aspect voor kinderen tussen 8 à 10 jaar erg belangrijk is, raden we aan bij elk Bijbelverhaal één of meerdere prenten of tekeningen te tonen. Op internet vind je alvast heel wat materiaal.

ANDERE MOGELIJKHEDEN

Zoals steeds kan je ook hier aan de slag met de verwerkingstips rond vieren, dienen en gemeenschap zoals ze in de algemene inleiding staan.

Lucas 5, 1- 11: **de roeping van de eerste leerlingen.** Er zijn enkele duidelijke gelijkenissen met het verhaal over de storm op het meer: het verhaal vindt ook plaats op het meer, er gebeurt een wonder (de leerlingen vangen netten vol vis in een meer dat voordien geen vis leek te bevatten), en de leerlingen reageren ontzet. Boodschap: het is OK om bang te zijn, ook als je leerling van Jezus bent. Jezus is er om je verder te helpen. Uiteindelijk geloven de leerlingen: in Lucas 5 laten ze alles vallen om Jezus te volgen, in Lucas 8 beseffen ze tot wat Jezus allemaal in staat is en dat Hij een heel bijzonder iemand is. Ook interessant is de invulling van de roeping in Lucas 5: 'vissers van mensen zijn'. Al is dat wellicht moeilijk om aan kinderen van deze leeftijd uit te leggen.

Lucas 6, 12-16: **de roeping van de twaalf.** Hier worden de apostelen bij naam genoemd; het zijn dus, net als wij, mensen van vlees en bloed.

Je kan tenslotte even focussen op de **uitzending van de twaalf** in Lucas 9,1-6, een verhaal dat na de storm op het meer komt. Hier is het evenwel minder vanzelfsprekend om gelijkenispunten te vinden met de leefwereld van jonge kinderen.

BENODIGDHEDEN

- Bijbelprenten

Jaar A - Jezus! Samen op weg

DEEL 2b BIJEENKOMST MET DE OUDERS

TIJDSBESTEK: 55 minuten

BENODIGDHEDEN

- Per ouder een werkblad met de Bijbeltekst van Lucas 8, 22-25 en de vragen ter inspiratie

TIP

Laat de Bijbeltekst lezen of vertellen door iemand die dat goed kan; dat kan een catechist zijn, maar ook één van de ouders.

Lezen van de Bijbeltekst en gesprek

Ook hier volgen we het model van een GBL (Geloof-Bijbel-Leven) groep. Je kan deze bijeenkomst beginnen met een kort gebed of lied.

STAP 1

Wie wil vertelt wat hem getroffen heeft (nieuws, een ervaring, een ontmoeting, ...) uit de afgelopen weken – sinds de vorige bijeenkomst – en wat dit eventueel met zijn geloof of zoeken te maken heeft.

STAP 2

Dan wordt het Bijbelverhaal ontdekt. Eerst wordt de tekst (opnieuw) gelezen of verteld.

Daarna kunnen de ouders verduidelijkende vragen stellen (10 min.). Het is belangrijk dat de catechist zich vóór de bijeenkomst reeds verdiepte in de tekst aan de hand van de "Achtergrondinfo Bijbeltekst".

Nadien wordt nagegaan wat de Bijbeltekst voor het eigen leven kan betekenen. Daarbij worden enkele vraagjes ter inspiratie meegegeven (zie hiervoor blauw kader). Je kan ook werken met de vragen die vermeld zijn in de bespreking van de bijeenkomst van de kinderen.

Bovenvermelde vragen kan je eveneens opentrekken naar anderen: wanneer merkte ik dat mensen uit mijn omgeving in een storm

zaten, kon ik hen helpen om opnieuw rust te vinden, speelde mijn geloof daarin een rol,..? Doe dat evenwel pas nadat iedereen de kans kreeg om over eigen ervaringen van storm en rust te spreken.

Het is tevens mogelijk iemand van de geloofsgemeenschap hierover te laten getuigen. Let er dan wel op dat de ouders met hun verhaal kunnen inspikken en de kans krijgen om hun eigen ervaringen hieromtrent te verwoorden.

STAP 3

Ieder die het wenst kan even aanhalen wat hem getroffen heeft in de inbreng van anderen, wat ze 'mee naar huis zouden nemen'.

VRAGEN VOOR HET GESPREK

1. Wat zijn de stormen in mijn leven? Wanneer of waarvoor was ik (recent) ik angstig, bezorgd, kwaad, verdrietig, of zenuwachtig?
2. Hoe ben ik toen terug tot rust kunnen komen? Wie of wat helpt me daarbij?
3. Speelt mijn geloof of zoeken in dit alles een rol? Voel ik me wel eens door God verlaten? Helpt God, Jezus, de Bijbel, bidden, een geloofsgemeenschap in mijn zoektocht naar rust?

Verwerking

Zo je wil tijd maken voor verdere verwerking, kan je het bovenstaande Bijbelgroepje beperken tot de tweede stap. Die neemt ongeveer 35 minuten in beslag, waardoor je nog 20 minuten over hebt voor verwerking. Je vindt daarvoor inspiratie bij de keuzemogelijkheden die in de algemene inleiding vermeld staan op het vlak van vieren, dienen, en gemeenschap.

Ook de meeste verwerkingsmogelijkheden die bij de kinderen vermeld zijn kan je samen met de ouders uitwerken.

Rust in de storm

DEEL 3 BIJEENKOMST MET DE KINDEREN EN OUDERS TERUG SAMEN

Hiervoor gaat iedereen terug naar het lokaal waar de catechese begon.

Creatief moment en moment van samenbrengen

TENTOONSTELLING

Opzet vanuit de verwerking met de kinderen

Op basis van de verwerkingsvorm(en) die de catechisten met de kinderen meemaakten, kan er een kleine tentoonstelling worden opgezet, waarin alle 'producten' van de verwerking 'tentoongesteld' worden: de mandala's, de symbolen in krimppapier, de flappen en post-its met gebeden, de Bijbelprenten van andere Bijbelverhalen over de apostelen.

De ouders worden als echte VIP's op deze tentoonstelling rondgeleid. De kinderen nemen verschillende rollen aan tijdens de tentoonstelling. Het is belangrijk om vooraf goed af te spreken welke rollen de kinderen gaan opnemen en hen goed op hun taak voor te bereiden.

Belangrijk is sowieso dat kinderen en ouders met elkaar in gesprek gaan over wat er op de 'tentoonstelling' te zien is. Beiden kunnen elkaar vragen stellen.

Opzet vanuit de verwerking met de ouders

Als ook de ouders kozen voor een verwerkingsmoment, kunnen zij in een tweede moment een tentoonstelling organiseren, terwijl de kinderen dan de VIP's worden.

Indien de ouders in hun leeftijdsgroep enkel een gesprek hadden over wat hen trof in het Bijbelverhaal over de storm op het meer, kunnen enkelen onder hen hierover gewoon iets vertellen in de gezamenlijke groep, eventueel aan de hand van een gekozen prent over het Bijbelverhaal. Uiteraard kunnen ze dat ook ter sprake brengen wanneer ze zelf de tentoonstelling bezoeken en uitleggen waarom een 'product' hen aanspreekt.

ROLLEN DIE DE KINDEREN KUNNEN AANNEMEN

- Enkele gidsen; zij leiden de VIP's rond
- Verkoper van toegangskaartjes
- Security; houdt een oogje in het zeil
- Zaalwachter; houdt toezicht, helpt de bezoekers, beantwoordt vragen
- Directeur van het museum waar de tentoonstelling doorgaat
- Welkomsteam; begroet de VIP's, verdeelt de VIP's onder de gidsen
- Coördinator; zorgt dat alle tentoongestelde 'producten' mooi zichtbaar (blijven) staan

TIJDSBESTEK: 10+10 minuten

BENODIGDHEDEN

- *Het resultaat van het verwerkingsmoment met de kinderen*
- *Bijbelprenten van het verhaal van de storm op het meer*

Op weg

FLESJE MET WATER EN ZAND

De kinderen krijgen van SAM_EN het symboolvoorwerp van deze bijeenkomst (flesje met water en zand) en steken het in hun rugzakje (eventueel samen met de gebedskaartjes die ze maakten).

GELOOFSGEMEENSCHAP

Zoals steeds kunnen de catechisten kinderen en ouders uitnodigen op initiatieven van de geloofsgemeenschap: een familieviering, een dag van de pastorale eenheid,... In de eerstkomende zondagsviering kunnen werkes van de kinderen (mandala's, krimppa-

TIJDSBESTEK: 10 minuten

Jaar A - Jezus! Samen op weg

BENODIGDHEDEN

- Per kind: rugzakje en klein flesje met water en zand
- Uitnodiging voor een komende activiteit van de geloofsgemeenschap
- Gebeden uit de verwerkingsvorm 'Jezus aanspreken' of andere zichtbare elementen uit een verwerkingsvorm

pier,...) zichtbaar opgesteld en kort geduid worden (enkel als het past in het kader van die viering).

Indien Pasen voor de deur staat, verdient het uiteraard aanbeveling iedereen uit te nodigen op de vieringen van de Goede Week: daar is immers heel wat te zien en te beleven. Voorzie in dat geval een moment aan het begin van de volgende bijeenkomst om terug te blikken op deze vieringen en om de kans te geven aan ouders en kinderen om vragen te stellen over wat daar gebeurde.

PETER / METER

Tenslotte kunnen kinderen opnieuw hun peter en/of meter vanuit de geloofsgemeenschap ontmoeten. De peters en meters kunnen kinderen en ouders stimuleren om deel te nemen aan de bovenvermelde initiatieven van de geloofsgemeenschap door aan te geven dat ze er zelf ook zullen zijn.

TIJDSBESTEK: 10 minuten

BENODIGDHEDEN

- Bijlage met liederen en gebeden
- De gebeden uit de verwerkingsvorm 'Jezus aanspreken'
- Andere zichtbare elementen uit een verwerkingsvorm
- Bijbel, doek, grote kaars en kleine kaarsjes

Afsluitend gebed

We trekken weer naar het lokaal of de 'stiltehoek' waar het inleidend stilteritueel plaatsvond. Eerst worden de grote kaars en de kleine kaarsjes daarrond opnieuw aangestoken. Ook de werkjes van de kinderen en/of ouders (afhankelijk van de gekozen verwerkingsvorm) kunnen zichtbaar opgesteld worden, maar hoeven niet opnieuw geduid te worden.

Een ouder, catechist of iemand van de geloofsgemeenschap leest vervolgens uit de Bijbel nog eens het verhaal van de storm op het meer.

Concreet kan SAM_EN of een andere catechist dan een kort gebed uitspreken (zie bijlage met liederen en gebeden als suggestie), gevolgd door het samen bidden van het Onze Vader en/of een Wees-gegroet aan de hand van diezelfde bijlage.

Wanneer de kinderen de verwerkingsvorm "Jezus aanspreken" meemaakten, kunnen ze hier (enkele van) de door hun geschreven gebeden voorlezen. Sluit ook in dit geval af met het Onze Vader.

Dan wordt een lied gezongen (zie eveneens de suggestie in bijlage).

Een kind of ouder (elke bijeenkomst wordt daartoe iemand anders aangesproken) sluit de geopende Bijbel of legt er het doek weer over (zie inleidend stilteritueel).

Er kan een zegen worden uitgesproken. Om af te sluiten maakt iedereen een kruisteken. Alle kaarsen worden vervolgens uitgeblazen.

Nadien verlaat iedereen het lokaal of de stiltehoek. Dit is het einde van de bijeenkomst: SAM_EN neemt afscheid van alle deelnemers.

EVALUATIE

Aan het einde van elke bijeenkomst is het zinvol om even met de catechisten samen te zitten en de voorbije bijeenkomst te evalueren. Enkele vraagjes ter inspiratie:

- Welke doelstellingen vermeld aan het begin van deze bijeenkomst konden we verwezenlijken?
- Konden we kinderen, ouders en de geloofsgemeenschap voldoende betrekken bij de behandeling van het thema?

ACHTERGRONDINFO BIJ LUCAS 8, 22-25

In de meeste edities van de Willibrord-vertaling vind je een inleiding op elk Bijbelboek. Lees de inleiding op het evangelie volgens Lucas voor de **context** van het verhaal van de storm op het meer.

Meer **informatie over de tekst** zelf vind je op <http://www.bijbelin1000seconden.be/menu/tiki-index.php?page=12e+zondag+door+het+jaar+B+-+evangelie>

Tenslotte nog een **voetnoot** uit de tekst in de Willibrordbijbel, **bij vers 25**: de vraag van Jezus aan de leerlingen in de boot – “waar is jullie vertrouwen?” – staat in contrast met het verhaal even verder in het Lucasevangelie van de vrouw die al 12 jaar aan vloeiingen leed en genas door de zoom van Zijn kleren aan te raken... of liever, door haar geloof. Jezus zegt immers tegen haar: “Mijn dochter, uw vertrouwen is uw redding; ga in vrede” (Lucas 8, 48).